

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-06-19

Vår referens

Josephine Nellerup

Strateg

Josephine.Nellerup@malmo.se

Remiss - Bättre förutsättningar för klimatanpassning (SOU 2025:51), STK-2025-985 SBN-2025-553

Sammanfattning

Betänkandet Bättre förutsättningar för klimatanpassning är föremål för remiss till den 17 oktober 2025. I betänkandet lämnas elva förslag till förändringar i befintlig lagstiftning, samt föreslår flera olika uppdrag, som skapar bättre förutsättningar för genomförandet av klimatanpassningsåtgärder. Malmö stad har under flera års tid drivit ett aktivt nationellt påverkansarbete för att få tillstånd förbättrad lagstiftning och tydlighet gällande finansiering, ansvar och ägande av klimatanpassningsåtgärder. Stadsbyggnadsnämnden lämnar en rad synpunkter på betänkandet, för att lagförslagen ska bli än mer relevanta så att Sveriges klimatanpassning kan realiseras.

Förslag till beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden lämnar yttrande enligt förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Bättre förutsättningar för klimatanpassning (SOU 2025:51)
- G-Tjänsteskrivelse SBN 2025-08-28 Bättre förutsättningar för klimatanpassning
- Förslag till yttrande SBN 2025-08-28 Bättre förutsättningar för klimatanpassning

Beslutsplanering

Stadsbyggnadsnämnden 2025-08-28

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

I arbetet med den nationella klimatanpassningsstrategin som riksdagen antog under år 2024 kunde regeringen konstatera att det behövs förändrad lagstiftning för att effektivisera den lokala klimatanpassningen och tydliggöra både ansvarsfördelning och finansieringsmodell. Klimatanpassningsutredningen tillsattes därför och i maj överlämnas betänkandet till regeringen. Malmö stad har också under flera års tid drivit ett aktivt nationellt påverkansarbete för att få tillstånd förbättrad lagstiftning och tydlighet gällande finansiering, ansvar och ägande av klimatanpassningsåtgärder och att uppmanat regeringen att tillsätta en utredning. Remissvaren över betänkandet Bättre förutsättningar för klimatanpassning ska ha inkommit till Klimat- och näringslivsdepartementet senast 17 oktober 2025.

Utredningen har haft i uppdrag att analysera och vid behov föreslå ny eller anpassad lagstiftning för att effektiva klimatanpassningsåtgärder ska kunna genomföras. Utredningen har även haft i uppdrag att identifiera möjliga finansieringsmodeller för att långsiktigt fördela kostnaderna mellan de aktörer som drar nytta av en klimatanpassningsåtgärd.

I betänkandet lämnas elva förslag till förändringar i befintlig lagstiftning som skapar bättre förutsättningar för genomförandet av klimatanpassningsåtgärder. Dessa avser:

1. Klimatanpassningsåtgärder som särskilt skäl för dispens från strandskyddet
2. Tillfälligt marktillträde för att skydda eller återställa väg och järnväg
3. Öppna dagvattenanordningar ska omfattas av ledningsrättslagen
4. Dagvattensystemets kapacitet ska regleras i lag
5. Va-huvudmannen ska lämna uppgifter om dagvattensystemets kapacitet
6. Kommunen ska i översiktsplanen redovisa vilka klimatanpassningsåtgärder kommunen avser att initiera
7. Markreservat för klimatanpassningsanläggningar ska kunna införas i en detaljplan
8. Möjlighet att villkora bygglov med en anläggning för klimatanpassning utökas
9. Kommunen ska (genom lagtvång) ändra eller upphäva detaljplaner som medför för stora risker
10. Kommunens byggnadsnämnd ska tillhandahålla underlag när en fastighetsägare vill vidta åtgärder

11. Föreskrifter om högsta inomhustemperatur för känsliga grupper

Utredningen har utrett behovet av ett kommunalt samordningsansvar och betänkandet bedömt att det saknas motiv för att införa detta. Utredningen har också utrett hur fastighetsägare ska kunna genomföra och samarbete om klimatanpassningsåtgärder med eller utan stöd från kommunen och betänkandet har kommit fram till att tillämpningen av anläggningslagen är tillräckligt omfattande för detta ändamål.

Betänkandet lämnar en rad förslag på nya lagar och uppdrag. Dessa avser:

- förslag på en ny lag som gör det möjligt för en kommun att ta ut en del av kostnaderna (medfinansiering) för en klimatanpassningsåtgärd som kommunen genomför av fastighetsägare vars fastigheter skyddas av åtgärden.
- förslag på ny lag om att kommunerna ska bli skyldiga att ändra eller upphäva äldre detaljplaner som inte genomförts och där det i dag innebär risker att bygga nytt.
- förslag till uppdrag om att en parlamentarisk kommitté får i uppdrag att lämna förslag på villkor för statliga bidrag (MSB-bidrag) till kustskydd som anläggs längs andra kuststräckor än de som staten bör ta ansvar för.
- förslag att riksintressemyndigheterna får i uppdrag att värdera hur riksintressena längs kusten påverkas av stigande havsnivåer

Betänkandet bedömer att staten bör ta ett större ansvar för skydd mot översvämning från havet. Betänkandet föreslår uppdrag och direktiv rörande havsnivåhöjningar, för att tydliggöra statens roll och prioriteringar i utbyggnaden av kustskydd – en beredningsprocess i två steg:

- att Boverket och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska få i uppdrag att prioritera de kuststräckor där det är av nationellt intresse att befintliga värden långsiktigt skyddas mot översvämningar från havet. Uppdraget ska utföras under en period om 18 månader.
- att en parlamentarisk kommitté bör få i uppdrag, som ska utföras under en 3-årsperiod, att i dialog med berörda kommuner klarlägga förutsättningarna för att anlägga kustskydd vid de prioriterade sträckorna.

Ansvariga

Vesna Vasiljkovic Avdelningschef

Marcus Horning Stadsbyggnadsdirektör